

**FAGLÆRTE** 31. marts 2023

**DEBATINDLÆG**

# Spritnye svendebreve har allerede tjent sig selv hjem

Skrevet af

Emilie Damm Klarskov  
*Analysechef*

Når samfundet investerer i en erhvervsuddannelse, har den nyudklækkede faglærte allerede tjent pengene hjem til de offentlige kasser igen, før blækket på svendebrevet er tørt.

## Kontakt

### Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

### Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

I dag får mange elever på erhvervsskolerne landet over deres svendebreve. Mens de skåler og fejrer deres nyerhvervede titler, kan vi som samfund glæde os over, at vi får et nyt hold nyuddannede faglærte, som er klar til arbejdsmarkedet.

De mange nyudklækkede faglærte bidrager positivt til samfundsøkonomien nu og i fremtiden, hvor manglen på faglært arbejdskraft vil vokse. Og faktisk er uddannelsesomkostningen allerede nu tjent hjem. Det regnestykke vender jeg tilbage til.

” *Det koster i gennemsnit cirka 140.000 kroner at uddanne en faglært, hvilket matches af den skat som eleverne betaler i de perioder, hvor de er i praktik*

Analysechef Emilie Agner Damm

## Den nødvendige faglærte arbejdskraft

Danmark kommer til at mangle faglært arbejdskraft, viser en [fremskrivning](#) af arbejdsmarkedets sammensætning. I 2030 forventer vi, at manglen på faglærte vil være cirka 100.000 personer, og faktisk er der allerede mangel på faglærte i en del brancher.

Mens der er mange faglærte i de årgange, som nærmer sig pensionsalderen og derfor snart forlader arbejdsmarkedet, er der få unge, som vælger erhvervsuddannelserne. Kun cirka [hver femte afgangselev](#) fra grundskolen søger mod erhvervsuddannelserne, hvilket er langt fra målsætningen om 30 procent i 2030, som et bredt flertal i Folketinget aftalte i midten af 2010'erne. Samtidig er der et stigende behov for faglærte i blandt andet ældreplejen og den grønne omstilling.

I de seneste årtier har vi i stigende grad set et fravalg af erhvervsuddannelserne blandt de unge, og det er skidt nyt for dansk økonomi, fordi fremtidens arbejdsmarked også har behov for faglærte. Samtidig er det ærgerligt, at der er en negativ fortælling omkring den faglærte karrieresti, når erhvervsuddannelserne nu engang giver udsigt til et godt liv for den enkelte.

Udover kompetencer og faglig stolthed giver en erhvervsuddannelse adgang til et godt arbejdsliv med høj beskæftigelse og gode muligheder for at videreuddanne sig. Cirka hver ottende faglærte [fuldfører en](#)

[videregående uddannelse](#) inden for de første otte år efter endt erhvervsuddannelse. Blandt pædagogisk eller teknisk-industrielle faglærte er det markant flere.

Har man iværksætterdrømme, er der også gode muligheder for at udfolde dem. Faktisk er det kun personer med lange videregående uddannelser, [der i lige så høj grad](#) starter deres egen virksomhed, som faglærte gør det, og virksomheder med faglærte stiftere har vist sig at være de mest [levedygtige](#).

## Erhvervsuddannelser er sikre investeringer

De gode fremtidsudsigter for erhvervsskoleeleverne er en samfundsinvestering, som hurtigt er tjent hjem igen. [Det sker faktisk allerede inden svendebrevet er i hus](#). Uddannelsesomkostningerne til erhvervsuddannelserne er relativt lave, mens lærlinge jo også arbejder og betaler skat i løbet af uddannelsesperioden. Det koster i gennemsnit cirka 140.000 kroner at uddanne en faglært, hvilket matches af den skat som eleverne betaler i de perioder, hvor de er i praktik. Til sammenligning tager det en akademiker cirka fire år at tjene udgifterne til sin uddannelse hjem igen via skatten.

Der er masser af positive (ufortalte) fortællinger omkring erhvervsuddannelserne, men der er også negative. Blandt andet er der et højt frafald blandt erhvervsskoleelever. Omkring [fire ud af ti](#), som starter på en erhvervsuddannelse, når nemlig aldrig til svendepreven. Det er en markant højere frafaldsprocent end på andre uddannelser. Det skal der gøres noget ved.

Nogle elever kan have udfordringer, der betyder, at det kræver en ekstra indsats og mere støtte, hvis de skal gennemføre en erhvervsuddannelse. I [AE har vi tidligere vist](#), at en erhvervsuddannelse er en god investering, selv hvis nogle elever er dyrere at uddanne end gennemsnitseleven. Erhvervsuddannelserne er altså en god businesscase for samfundsøkonomien – også hvis nogle elever kræver lidt ekstra. Faktisk vil svendebrevet være tjent hjem efter mindre end to år, selv for en elev, der har fået en særlig indsats for 200.000 kroner.

## Erhvervsuddannelserne skal være mere attraktive

Erhvervsuddannelserne har gennem mange år oplevet at få sparekniven, og i dag trænger området til et økonomisk løft. Erhvervsskoleelever har selv peget på, at der er behov for mere tidssvarende udstyr og højere kvalitet i undervisningen.

En økonomisk indsprøjtning til skolerne vil både gøre uddannelserne mere attraktive, så flere unge – og i øvrigt voksne – kan se sig selv gå den vej, men midlerne skal også bruges på fastholdelsesinitiativer, der kan sænke det høje frafald.

Flere års politisk opmærksomhed på den kommende mangel på faglært arbejdskraft har ikke løst problemet. Argumenter for at satse mere på erhvervsskolerne er der nok af, men det er især til at forstå, at hvis ikke Danmark skal ende med et arbejdsmarked i ubalance, skal vi uddanne flere faglærte.

Det er tid til politisk handling. Der er nok at tage fat på.